

Prethodno priopćenje
UDK: 37.02:004]:81'243
37.014:004

Primljen: 14. 11. 2016.
Prihvaćen: 16. 1. 2017.

NASTAVA STRANIH JEZIKA: UPOTREBA TEHNOLOGIJE

*Marijana Janjić**
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
*Sara Librenjak**
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
*Kristina Kocijan**
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Rad ukratko predstavlja rezultate radionice za nastavnike stranih jezika na Filozofskome fakultetu, organizirane u sklopu projekta MemAzija. Tema je radionice bila praktična: primjena programa Memrise i Quizlet u nastavi stranih jezika. Kako bismo što bolje upoznali navike svojih polaznika, prije dolaska na radionicu svi su prijavljeni ispunili anonimnu anketu o upotrebi tehnologije u privatnom i profesionalnom životu. Rad ukratko komentira rezultate ankete te pitanja potaknuta rezultatima i komunikacijom s polaznicima radionice o promjenama do kojih dolazi ili će doći u nastavi stranih jezika. Jedno je od pitanja kako se nastavnici mogu pripremiti za promjene koje primjena tehnologije u nastavi općenito, a potom i u nastavi stranih jezika, donosi.

Ključne riječi: radionica, tehnologija, nastava, strani jezici, MemAzija.

1. UVOD

Od zaposlenika i poslodavaca podjednako se očekuje da ulažu svoje vrijeme i resurse u ovladavanje novim vještinama i znanjima koja bi mogla doprinijeti uspješnosti zaposlenika i tvrtke te ih na taj način učiniti konkurentnijima na tržištu rada.

Rad predstavlja rezultate ankete provedene za potrebe radionice koju su autorice organizirale na Filozofskom fakultetu krajem veljače 2016. godine u sklopu projekta MemAzija. Na radionicu su bili pozvani nastavnici i profesori

* marijanajanjic@yahoo.com

* sara.librenjak@gmail.com

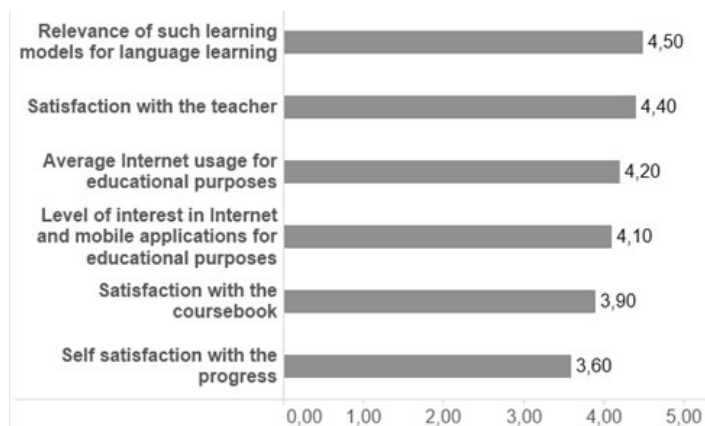
* krkocijan@ffzg.hr

stranih jezika, no među prijavljenima bilo je i sudionika drugih zanimanja i zvanja. Ukupno je 20 osoba došlo na radionicu koja je bila oglašena na stranicama Fakulteta i na stranici www.linguistlist.org. Autorice su radionicu organizirale kako bi s kolegama podijelile pozitivna iskustva o upotrebi tehnologije u nastavi stranih jezika. Fokus radionice predstavljali su programi Memrise, Quizlet i Anki koje autorice upotrebljavaju na projektu MemAzija kao alate za pripremu e-materijala za studente.

Rezultati ankete i interakcija s polaznicima pokazuju da je potrebno neprestano ulagati u zaposlenike i usavršavanje nastave. Svrha je obrazovnih institucija, između ostaloga, ne samo prenijeti znanje iz određene domene nego i pripremiti studente za njihova buduća radna mjesta tako što će im se omogućiti da ovladaju potrebnim tehničkim vještinama za uspješan ulazak na tržište rada. Ovladavanje tehnologijama koje će ih učiniti konkurentima i prepoznatljivima na tržištu tako se nameće kao važno ne samo za nastavnike kao trenutne stručnjake na tržištu nego i za njihove studente kao buduće stručnjake u određenom području.

2. PROJEKT MEMAZIJA

Projekt MemAzija proveden je na Filozofskom fakultetu u akademskoj godini 2015./2016. Sastojao se od nekoliko faza koje su osmišljene s ciljem istraživanja utjecaja primjene tehnologije na uspjeh studenata u nastavi azijskih jezika kao stranih jezika. Projektni je tim osmislio e-materijale za četiri azijska jezika: japanski, korejski, hindski i sanskrt. Prije izrade materijala studenti i učenici tih jezika odgovorili su istraživačima na anketu o navikama uporabe tehnologije u svakodnevnom životu s naglaskom na primjeni tehnologije za obrazovne ciljeve te o elementima koje ocjenjuju teškima u procesu učenja nekih od tih jezika. Vođen rezultatima ankete (slika 1.), projektni je tim odabrao tri platforme za izradu materijala, Anki, Memrise i Quizlet, te izradio materijale koji su studentima omogućili ponajprije vježbanje i ponavljanje vokabulara i gramatičkih konstrukcija zastupljenih u kurikulu stranoga jezika.

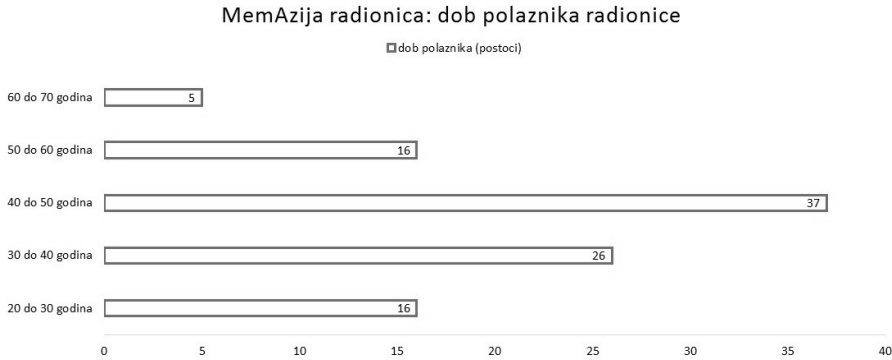

Slika 1. Stavovi studenata azijskih jezika prema e-učenju. (preuzeto iz Janjić, Librenjak i Kocijan, 2016).

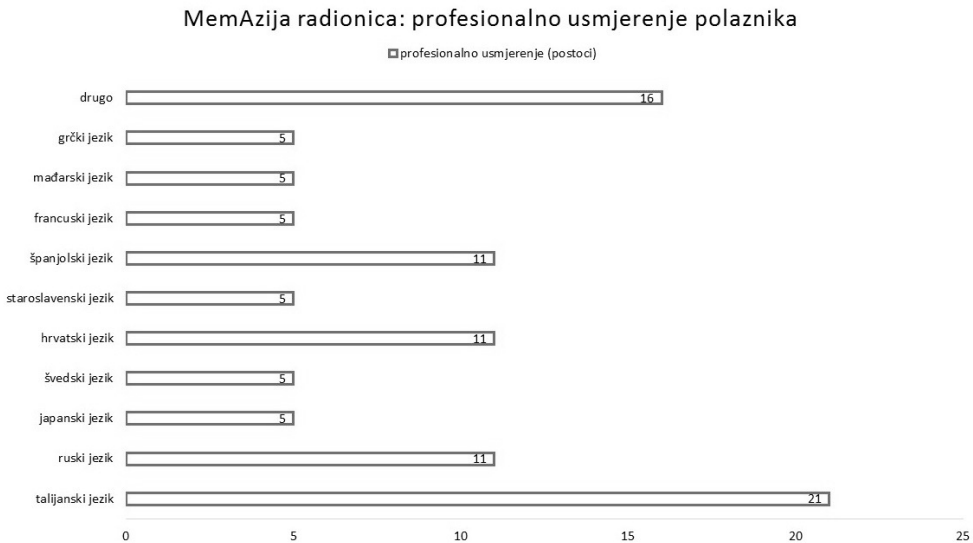
U akademskoj je godini 2015./2016., osim toga, organizirano nekoliko testiranja studenata koji su pristali sudjelovati u projektu. Rezultati pokazuju da studenti koji redovito uče i upotrebljavaju e-materijale kojima mogu pristupiti bilo kada na nekoj od elektroničkih naprava (računalo, tablet ili pametni telefon) postižu bolje rezultate na testovima. Analiza aktivnosti studenata, osobito studenata japanskoga jezika kao najbrojnije i najaktivnije skupine, pokazuje da početni interes studenata treba održavati i njegovati, tj. da je sprega odnosa nastavnika i studenata od velike važnosti da bi studenti ostvarili što bolje rezultate (Janjić, Librenjak i Kocijan, 2016).

3. RADIONICA ZA NASTAVNIKE

Potaknuti početnim uspjehom studenata na projektu MemAzija te prosječnim poboljšanjem rezultata između prvih dvaju testiranja od 16,49 %, članovi su tima odlučili organizirati radionicu o mogućnostima primjene programa Memrise i Quizlet u nastavi stranih jezika. Kao što je već rečeno, poziv za radionicu odaslan je zaposlenicima Filozofskoga fakulteta u Zagrebu i općenito svima zainteresiranima preko stranica Fakulteta te stranice <http://linguistlist.org/>. Na radionicu je došlo 20 osoba, pretežito nastavnika jednoga od stranih jezika koji se mogu studirati na Filozofskome fakultetu. Uz nastavnike različitih stranih jezika, sudjelovalo je i nekoliko osoba drugih usmjerenja: fonetika, informacijske i komunikacijske znanosti itd. (slika 3). Polaznici pripadaju različitim dobnim skupinama (slika 2), a veći dio njih (38,9 %) radi na Filozofskom fakultetu najmanje 5 godina, njih 16,7 % kod istoga je poslodavca već 16 godina, a neki od njih (11,1 %) i više od 20. Oko 11,1 % sudionika na fakultetu je manje od 5 godina ili samo godinu dana.

Slika 2. Dob sudionika radionice.

Slika 3. Profesionalno usmjerenje polaznika radionice.

Na radionici od 2,5 h polaznici su mogli vidjeti kako izgledaju e-materijali na projektu MemAzija te se okušati u izradi vlastitih. Tom je drugome dijelu posvećen najveći dio vremena na radionici, osobito programu Memrise i njegovim tehničkim mogućnostima.

3.1. Rezultati ulazne ankete

Prije same radionice svi su zainteresirani prijavitelji bili zamoljeni da odgovore na ulaznu anketu o primjeni tehnologije u privatnom životu, organizaciji materijala na radnome mjestu (i primjeni tehnologije u tu svrhu) te o stavovima o primjeni tehnologije u nastavi. Tako 61 % polaznika provjerava poruke na svojim pametnim telefonima najmanje jednom ili dva put u sat

vremena, a više od 72 % njih provede najmanje 2 sata dnevno uz internet. Internet je za 61 % polaznika važan za organizaciju materijala u nastavi stranoga jezika, a upotreba tableta (38,9 %) i e-čitača (5,6 %) nije tako raširena. Većina polaznika (77,8 %) na satu ima grupu od 11 do 20 studenata, a sa svakom grupom većina njih susreće se dvaput tjedno (55,6 %). 11,1 % ispitanika ima grupe s manje od 10 članova, a 5,6 % ispitanika grupe s više od 20 studenata, odnosno s više od 50 studenata.

Da bi organizirali nastavu, polaznici pripremaju razne materijale (tabela 1.). Većina (55,6 %) materijala nalazi se u digitalnome obliku na Omega (sustavu učenja na daljinu Filozofskoga fakulteta), 22,2 % polaznika digitalne oblike šalje elektroničkom poštom, neki se materijali nalaze na stranicama odsjeka (5,6 %) ili na osobnim stranicama nastavnika (5,6 %), a 38,9 % polaznika radionice materijale ostavlja u fotokopirnici. Studenti svoje dnevne, tjedne ili mjesečne zadatke uglavnom predaju na nastavi na papiru (88,9 %). Svoje zadatke preko Omega predaje mali broj studenata (38,9 %), i to u formatima *.pdf* ili *.doc*. U istim formatima studenti predaju zadatke i elektroničkom poštom (50 % polaznika), a tek manji dio traži od studenata slanje audiozapisa (5,6 %). Takve zapise studenti predaju elektroničkom poštom – nijedan polaznik nije označio da takve zapise studenti predaju preko sustava Omega. S druge strane, mnogi polaznici smatraju da su audiozapisi i videozapisi važni za nastavu stranoga jezika (tabela 2.) te ih 72 % odnosno 66% i upotrebljava na nastavi, iako i dalje prevladavaju materijali na papiru (88,9 %), odnosno *.pdf* i *.doc* dokumenti (77,8 % i 66,7 %). U klasifikaciji forma za koje su ispitanici rekli da ih nikada ne upotrebljavaju u pripremi materijala za nastavu, na vrhu su se ljestvice našli blogovi (83,3 % polaznika). Slijede ih s podjednakim postotkom neprimjene 55,6 % kvizovi, *offline* ili *online*, te *online* testovi. Mali postotak primjene među ponuđenim formatima imaju i mobilne aplikacije. Manji dio polaznika (5,6 %) koji upotrebljavaju audioaplikacije kao prednosti ističu mogućnost da preslušaju snimku svakoga studenta (11,1 %), odnosno da snime velik broj zadataka za studente (11, 1%) ili da im daju grupni zadatak (22,2 %). Više od 50 % polaznika koji ih ne primjenjuju kao razlog navode svoje nepoznavanje takvih aplikacija. Slična je situacija i s videoaplikacijama, pri čemu više od 61,1 % ispitanika nije svjesno mogućnosti upotrebe takvih aplikacija za potrebe nastave, tj. učenja stranoga jezika.

Tabela 1. Procesi razmjene materijala za nastavu.

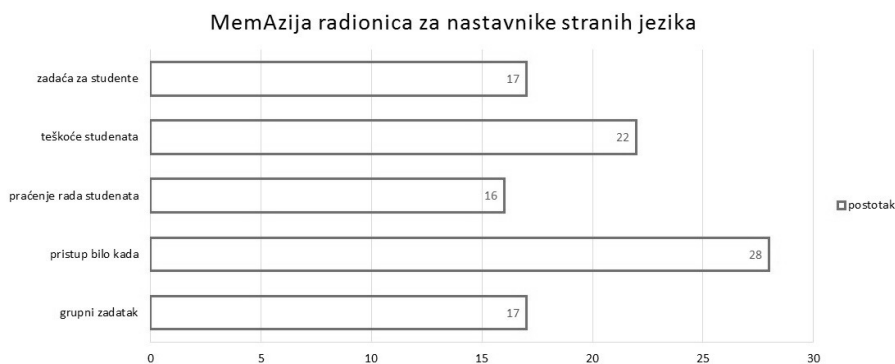
materijali za nastavu	profesori (zadaci)	studenti (zadace)
postavljeni na sustav Omega	55,6 %	38,9 % *predaja u .pdf i .doc obliku
razmjena e-poštom	22,2 %	50 % *predaja u .pdf i .doc obliku
postavljeni na stranice Odsjeka	5,6 %	- * nema podataka
postavljeni na stranice nastavnika	5,6 %	- * nema podataka
razmjena u papirnatom obliku	38,9 %	88,9 %
posudba u knjižnici	27,8 %	- * nema podataka
studenti trebaju kupiti svoje materijale	33,3 %	- * nema podataka

Tabela 2. ujedno pokazuje nerazmjer u procjeni poželjnosti određenih formata i njihove stvarne primjene u nastavi. Tako rezultati pokazuju da se najveći dio nastave stranoga jezika odvija posredstvom dokumenata tiskanih na papiru (88,9 %) jer ih polaznici i dalje smatraju najpoželjnijim oblikom dokumenata. S druge strane, iako polaznici određene oblike tehnologije smatraju poželjnim rješenjima, iz rezultata ankete vidi se da ih sami ne primjenjuju u nastavi. Postavlja se naravno pitanje zbog čega nastavnici ne primjenjuju resurse koje su sami ocijenili prihvatljivima i dobrima za nastavu stranih jezika. Polaznici su istaknuli da je jedan od ključnih razloga njihovo nepoznavanje određenih resursa, odnosno nesigurnost u način njihova funkcioniranja i mogućnosti primjene u nastavi.

Tabela 2. Ocjene polaznika o poželjnosti određenih formata u nastavi i stupanj primjene.

format materijala	procjena poželjnosti	stupanj primjenjivanja u nastavi	stupanj neprimjenjivanja u nastavi
papir	88,9 %	88,9 %	- * podatak nije skupljan
.doc dokument	61,1 %	66,7 %	- * podatak nije skupljan
.pdf dokument	66,7 %	77,8 %	5,6 %
Excel tablica	0 %	- * podatak nije skupljan	- * podatak nije skupljan
audiozapis	77,8 %	72,2 %	11,1 %
videozapis	88,9 %	66,7 %	16,7 %
mobilne aplikacije	38,9 %	5,6 %	77,8 %
online kviz	61,1 %	22,2 %	55,6 %
offline kviz	50 %	22,2 %	55,6 %
online test	55,6 %	16,7 %	55,6 %
offline test	44,4 %	16,7 %	50 %
blog	27,8 %	5,6 %	83,3 %
internetska stranica	44,4 %	44,4 %	27,8 %

Tako 72,2 % polaznika ne upotrebljava *online* platforme za nastavu jezika, pa ni onda kada su im neke poznate. Među onima kojima se polaznici koriste, najraširenija je upotreba Duolinga (33,3 %), a slijede ju Memrise (11,1 %), Anki (11,1 %) i Quizlet (5,6 %). Polaznici su naveli nekoliko razloga zbog kojih upotrebljavaju *online* platforme (slika 4). Aspekti koje polaznici smatraju pozitivnima za primjenu *online* platforma za nastavu jezika mogli bi se isto tako smatrati i razlozima za veću primjenu oblika tehnologije koje polaznici trenutno ne upotrebljavaju često ili ih uopće ne upotrebljavaju. Tako bi, na primjer, studenti mogli vrlo lako zadaću predavati u audio- ili videoformatu i tako vježbati i aspekte jezika koji u pisanoj zadaći ne dolaze do izražaja. Pisane bi zadatke mogli lako rješavati i na blogovima te dobivati povratne informacije na svoj rad ne samo od nastavnika nego i kolega. Na taj bi način internet postao ne samo izvor informacija koje treba preslikati u pisani rad nego i aktivno sredstvo za proizvodnju materijala vidljivoga javnosti. Time bi studenti postali odgovorniji sudionici nastavnoga procesa, kao i sami nastavnici.

Slika 4. Pozitivni razlozi za primjenu *online* platforma u nastavi stranih jezika.

Ovdje je važno istaknuti da je teško pretpostaviti da rezultati, odnosno uzorak polaznika i njihovi odgovori, predstavljaju većinu ili sve nastavnike stranih jezika na visokoškolskim ustanovama. Uzorak je premalen u svakom slučaju. Kao ipak važan podatak nameće se nesigurnost nastavnika u praćenju i poznavanju novih tehnoloških mogućnosti koje bi mogle olakšati i promijeniti nastavu stranoga jezika na visokoškolskoj ustanovi. Na temelju istoga postavlja se i pitanje kako unaprijediti nastavu stranih jezika, tj. koji bi koraci bili potrebni i tko sve treba sudjelovati u njihovu ostvarenju.

3.2. Izlazna anketa

Na kraju radionice polaznici su odgovorili i na pitanja izlazne ankete da bi izvođačice dobile povratnu informaciju o izvedbi radionice i mogućim promjenama u stavovima polaznika o tehnologiji nakon radionice. Tako je u izlaznoj anketi 85 % polaznika izjavilo da će pokušati primijeniti u nastavi nešto od onoga što su naučili na radionici, a svih 100 % sudionika htjelo bi i dalje učiti o mogućnostima primjene tehnologije u nastavi stranih jezika. Polaznici su naveli nekoliko pozitivnih razloga za primjenu tehnologije u nastavi stranih jezika: brzina, interaktivnost i dinamičnost, povećanje interesa studenata, praktična primjena u ponavljanju gradiva, osobito vokabulara, poboljšanje i osuvremenjivanje nastave, uvođenje novih metoda u nastavu klasičnih predmeta kao što su nastava grčkoga ili staroslavenskoga jezika. Nastavnici su u anketi pokazali i da su svjesni prepreka za uspješnu primjenu tehnologije u nastavi, a najveća im se čini vrijeme potrebno za učenje o alatu te za izradu materijala. Neki su polaznici imali pozitivan stav prema tehnologiji i prije radionice te su došli naučiti upotrebljavati novi alat, no neki su od njih izjavili da su nakon radionice „otvoreniji prema e-tehnologijama“. U budućnosti bi na ovakvim radionicama nastavnici željeli doznati ne samo koje programe i aplikacije mogu sami upotrebljavati u izradi materijala nego i kako da uz pomoć tehnologije njihovi studenti postanu samostalniji te kako da uz pomoć tehnologije studenti nauče raditi na grupnim projektima.

4. USAVRŠAVANJE NASTAVNIKA: GDJE, ZAŠTO I ŠTO

Postavlja se, naravno, pitanje čija je odgovornost usavršavanje nastavnika i uopće usavršavanje rada na visokoškolskim ustanovama. Je li usavršavanje dio poslovnih obveza nastavnika ili nešto što se odvija u privatnom, slobodnom vremenu? Treba li usavršavanje poticati poslodavac, pa ga onda i osiguravati, ili je usavršavanje rezultat inicijative zaposlenika? Razmišljajući o tome, ne treba smetnuti s uma ni pitanje: gdje. Je li mjesto usavršavanju na visokoškolskoj ustanovi u kojoj je nastavnik stranoga jezika zaposlen ili u drugim, specijaliziranim centrima, uključujući u to i tečajeve dostupne na internetu na različitim specijaliziranim stranicama kao što su Coursera, Udemy, Edx itd., o *online* poučavanju ili mješovitom obrazovnom okruženju (engl. *blended learning*). Uz pitanje gdje postavlja se, naravno, i pitanje zašto.

S dolaskom novih tehnologija od svih se članova društva, tako i od nastavnika stranih jezika, očekuje da rade na svojoj digitalnoj pismenosti kako bi se potencijal tehnologije u obrazovanju iskoristio iz perspektive učenika i nastavnika (Simpson i Walker, 2014: 482). Batarelo Kokić i Rukavina (2011: 24) pozivaju se na Bognarovo (2006: 14-15) pojašnjenje razloga za usavršavanje

nastave općenito na visokoškolskim ustanovama: „nastava na nastavničkim fakultetima trebala bi biti ogledan primjer suvremene nastave, a s tradicionalne predavačke nastave trebalo bi se sve više usmjeravati na suradničko učenje.“ Ovomu se razlogu mogu dodati još neki: a) nastava na nižim razinama obrazovanja također se prilagođava novinama na tržištu, tako da nastavnici na visokoškolskim ustanovama mogu očekivati generacije koje su došle u dodir s novim tehnologijama u učenju prije fakultetskoga obrazovanja, b) kao što se i sami učitelji i nastavnici koriste tehnologijom u privatnom i poslovnom životu, isto je i sa studentima, c) s dolaskom na nova radna mjesta, a velik broj studenata stranih jezika zaposlenje će naći ili tražiti kao nastavnici ili prevoditelji, od njih će se očekivati da imaju određena znanja iz područja tehnologije.

Primjena tehnologije u nastavi ne donosi uspjeh preko noći niti može zamijeniti pedagoški pristup u oblikovanju materijala (Simpson i Walker, 2014: 477-478) unatoč različitim funkcijama (učitelj, alat, resurs ili okruženje za učenje) koje tehnologija može imati u obrazovanju (Stevenson 2008: 845-850; Taylor 1980: 1-10). Nadalje, tehnologija dolazi s nizom i prednosti i ograničenja a koje i učitelj i učenici trebaju imati na umu: pitanje privatnosti, tehnička podrška, upoznatost s alatom, dosljednost u primjeni, primjerenost alata nastavnim ciljevima.

S druge strane, tehnologija omogućuje nastavniku da uz malo prakse i eksperimentiranja oblikuje nastavu koja će studentima dati uvid u neka od tehničkih znanja koja će se od njih očekivati nakon studija te ih učiniti odgovornijima za napredak u određenome području. Razlozi upotrebe određenih oblika tehnologije mogu biti vrlo praktični: zamislite li da kao neki od naših ispitanika imate nekoliko grupa s više od 20 ili 50 studenata i da svi pišu testove u isto vrijeme, možete uštedjeti vrijeme kreiranjem *online* testa, a nakon kojega će studenti dobiti povratnu informaciju o svom uspjehu svega nekoliko minuta nakon njegova završetka. Bilo bi zanimljivo vidjeti što se dogodi s nastavom stranoga jezika u sklopu koje grupa/svaki student snima audio- ili videozapis na ciljnome jeziku, kao i što bi se dogodilo ako bi studenti svoj dnevnik čitanja lektire na stranome jeziku umjesto u bilježnicama pisali na blogu.

U tabeli 3. dajemo prijedlog nekih resursa koji se mogu iskoristiti za nastavu stranih jezika te prednosti njihove primjene. U posljednjem stupcu navest ćemo i aktivnosti koje određeni resurs podržava. Naravno, lista mogućih aktivnosti nije potpuna i ona se može proširiti ovisno o jeziku koji se podučava, ali i jezičnom problemu koji nastavnik želi podučiti, uvježbati ili provjeriti.

Tabela 3. *Mogući resursi u nastavi stranih jezika.*

naziv resursa	tko može biti autor	prednosti	moguće aktivnosti
Google form	nastavnici, studenti	besplatno može se distribuirati na velik broj adresa rezultati se u novoj varijanti automatski obrađuju, tj. ne trošite vrijeme na ručnu obradu podataka	prikupljanje informacija o poznavanju sadržaja anoniman upitnik radi istraživanja mišljenja o nastavi ili znanja (seminarski radovi)
Memrise	nastavnici, studenti	mogućnost besplatne upotrebe algoritam ponavljanja svraća pozornost na ono što korisnik teže pami moguće je pratiti napredak korisnika moguće je dodati zvučni zapis (treba ga snimiti) element igre i mogućnost dodavanja vizualnih pomagala (asocijacije) studenti, osobito budući nastavnici, mogu svoje dnevne, tjedne ili mjesečne zadatke postavljati na Memrise (određeni elementi)	učenje novoga vokabulara prije sata ili nakon sata ponavljanje osnovnih pojmova i definicija ponavljanje i uvježbavanje gramatičkih konstrukcija
Quizlet	nastavnici, studenti	mogućnost besplatne upotrebe algoritam ponavljanja svraća pozornost na ono što korisnik teže pami različiti elementi igre moguće je dodati zvučni zapis testovi	učenje novoga vokabulara prije sata ili nakon sata ponavljanje osnovnih pojmova i definicija ponavljanje i uvježbavanje gramatičkih konstrukcija slušanje zvučnih zapisa moguće je upotrijebiti materijale za kreiranje testova
Voice recorder	nastavnici, studenti	besplatan snimač za audioformat moguće je preslušati snimku i presnimiti ju ako niste zadovoljni kvalitetom snimku je moguće spremiti na računalo i slati ju drugima	kratki zadaci iz govornoga jezika za učenike snimanje uputa za učenike snimanje komentara na učenikov rad umjesto pisanoga komentara
Facebook	nastavnici, studenti	besplatna društvena stranica mnogi učenici već su članovi i znaju upotrebljavati Facebook	stavljanje obavijesti o zadaćama ili aktivnostima na sljedećem satu stvaranje Pagea na određenu temu kao rezultat grupnoga rada istraživanje o drugim stranicama na ciljnome jeziku (časopisi, izdavači, glazba, kazališta itd.)

naziv resursa	tko može biti autor	prednosti	moguće aktivnosti
WordPress	nastavnici, studenti	za nastavu je dostatna besplatna varijanta stvaranje mreže studentskih blogova o različitim temama povezanost sadržaja, poveznice na druge izvore na internetu javna dimenzija rada: studenti dobivaju komentare od nastavnika i svih studenata – veća odgovornost svih uključenih sudionika	dnevnici čitanja lektira seminarski kraći radovi razvijanje pisane kompetencije u ciljnome jeziku

Možda je najteži dio ipak pitanje što odabrati, kako odabrati i kako se kao nastavnik pripremiti za nove izazove u nastavi. Kako se tehnološke mogućnosti množe iz dana u dan, teško je u tom moru na početku razabrati što bi moglo biti dobro (primjer nekih tehnologija tabela 3.). Generalno se može reći da je dobro mijenjati, odnosno postupno uvoditi nove tehničke elemente u nastavu kako bi i nastavnici i učenici zadržali osjećaj kontrole i nadzora nad sadržajem i izvedbom. Ako u obzir uzmemo samo oblike tehnologije opisane u tabeli 3., bilo bi loše od nastavnika očekivati da sve oblike primijeni u isti čas dok još njima nisu ovladali niti sam nastavnik niti studenti. Važno je također imati na umu i da svi oblici tehnologije nisu jednako primjenjivi u svakoj situaciji te da bi i studenti i nastavnici trebali savjesno i mudro birati resurse sukladno namjeni (vidi tabelu 3.). Svaka primjena tehnologije uz to nosi i odgovornost upravljanja i korištenja informacijama, njihovoj privatnosti ili javnosti i sl., no to je mnogo šira tema od trenutne. Neprestanim promjenama u svijetu tehnologije moguće je doskočiti i povezivanjem s kolegama i raspitivanjem o primjerima dobre prakse. U tom je smislu bitno da nastavnici osvijeste da u njihovoj okolini uvijek postoje oni koji su određenom tehnologijom već ovladali i od kojih mogu doznati kako ih najbolje primijeniti i tako i sami sudjelovati u ciklusu suradničkoga učenja.

5. ZAKLJUČAK

Radionica za nastavnike održana u sklopu projekta MemAzija pokazuje da među nastavnicima postoji interes za učenje i primjenu tehnologije u nastavi stranih jezika. Projekt MemAzija, usmjeren na studente i uvođenje nove tehnologije, pokazuje i da su studenti s druge strane zainteresirani za modernizaciju nastave i uvođenje novih elemenata. Postavlja se pitanje sreću li se te dvije potrebe u dovoljnoj mjeri u praksi, odnosno kako je moguće postići bolju i možda i veću primjenu tehnologije u nastavi stranih jezika na

zadovoljstvo svih sudionika. Jedan je od mogućih odgovora na takvo pitanje daljnje učenje kojim će upravljati svaki pojedinac za sebe, no moguće je također zaključiti i da bi veća uključenost poslodavca mogla biti poticajna. Takva bi uključenost mogla unijeti veću transparentnost u prakse koje radnici, u ovom slučaju nastavnici, provode te bi se mogla donijeti politika usavršavanja i poboljšavanja, odnosno kontinuiranoga organiziranoga učenja.

LITERATURA

- Batarelo Kokić, I. i Rukavina, S. (2011) Primjena suradničkog učenja u mješovitom obrazovnom okruženju. *Život i škola*. 57 (1), 24-33.
- Bognar, L. (2006) Suradničko učenje u sveučilišnoj nastavi. *Život i škola*, 52 (1-2), 7-16.
- Janjić, M., Librenjak, S. i Kocijan, K. (2016) Croatian Students` Attitudes Towards Technology Usage in Teaching Asian Languages – a Field Research. U Biljanović, P. (ur.). *International Convention MIPRO 2016: Computers in Education*. Rijeka: Croatian Society for Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics – MIPRO, 1051-1056. http://docs.mipro-proceedings.com/ce/ce_34_3870.pdf. (11. 9. 2016)
- Simpson, J. i Walker, A. (2014) New Technologies for English Language Learning and Teaching. U Leung, C., i Street, B. V. (ur.) *The Routledge Companion to English Studies* Routledge. <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9781315852515.ch32>, (1. 10. 2016.)
- Stevenson, I. (2008) Tool, Tutor, Environment or Resource: Exploring Metaphors for Digital Technology and Pedagogy Using Activity Theory. *Computers and Education* 51, 836-53.
- Taylor, R. P. (1980) Introduction. U Taylor, R. P. (ur.) *The Computer in School: Tutor, Tool, Tutee*. New York: Teachers College Press, 1-10.

TEACHING FOREIGN LANGUAGES: THE USE OF TECHNOLOGY

The paper briefly presents results of the workshop organized by the MemAsia project team for foreign language teachers at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. The main topic of the workshop was pragmatic: the use of Memrise and Quizlet platforms in foreign language teaching. In order to learn more about the habits of the workshop attendants, they were asked to participate in an anonymous online survey about their use of technology in their private time as well as for their professional goals. The paper comments on the results of the survey as well as on questions that arise from it and from the communication with the attendants about the changes technology brings into foreign language classrooms. One of the important questions to answer is how teachers can prepare themselves for the changes which use of technology in the classroom in general brings with the emphasis on the foreign language classroom.

Key words: workshop, technology, classroom, foreign languages, MemAsia